

PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DE LA RUTA DELS FARS

Equip tècnic redactor:

Sr. Josep Antoni Aguiló Ribas
Biòleg, Cap de Servei de Estudis, Planificaci
Gestió Ambiental
(Direcció tècnica)

Sr. Antoni Reynés Trias
Biòleg, Coordinador de Patrimoni Etnològic

Sr. Francesca Rosa Rotger Moyà
Historiadora, Tècnic superior Historiadora

Sr. Miguel Àngel Salvà Capó
Geògraf, Tècnic de Grau Mitjà de Medi Ambient

Doc. 1 Memòria preliminar

Doc. 2 Annex cartogràfic

Consell de Mallorca

Doc. 1 Memòria preliminar

Consell de Mallorca

EQUIP REDACTOR

Josep Antoni Aguiló Ribas, biòleg, Cap del Servei d'Estudis, Planificació i Gestió Ambiental, director tècnic.

Antoni Reynés Trias, biòleg, Coordinador de la Unitat de Pedra en Sec i Senderisme.

Francisca Rotger Moyà, historiadora, tècnic superior Historiadora.

Miguel Àngel Salvà Capó, geògraf, tècnic de Grau Mitjà de Medi Ambient.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

2. ANTECEDENTS

3. JUSTIFICACIÓ

4. OBJECTIUS

5. ÀMBIT

6. METODOLOGIA

7. CONDICIONAMENTS DE LA PLANIFICACIÓ

8. EFECTES DE L'APROVACIÓ DEL PLA ESPECIAL

9. DESENVOLUPAMENT DEL PLA ESPECIAL

9.1. Etapes, variants i trams

9.1.1. Definició de les etapes i variants

9.1.2. Descripció de les etapes

9.2. Accessos i serveis.

9.3 Allotjament

9.4. Elements de Patrimoni.

9.5. Punts d'interès geològic

9.6. Punts d'interès

9.7. Usos permesos

10. GESTIÓ

10.1. Organisme gestor

10.2. Personal adscrit

11. SEGUIMENT I CONTROL

11.1. Fitxa de seguiment i control

11.2. Control de freqüentació

11.3. Enquestes

1. INTRODUCCIÓ

La Ruta dels Fars és un itinerari senderista, definit i senyalitzat per a facilitar el trànsit a peu dels usuaris i el contacte amb el seu entorn, natural, cultural i paisatgístic. Està dissenyada per a presentar un grau de dificultat reduït i garantir la seguretat dels usuaris. Està pensada per a proporcionar una oferta de lleure de qualitat pels mallorquins i els forans, i té entre els seus objectius el desenvolupament sostenible dels municipis per on discorre, a més de contribuir a la divulgació, la promoció i la valoració de les qualitats culturals, etnològiques i naturalístiques dels indrets que travessa.

El traçat voreja la zona costanera de Llevant, Migjorn, la badia de Palma i l'oest de la Serra de Tramuntana i travessa nuclis urbans i turístics com Cala Ratjada, Cala Millor, Cala d'Or, Colònia de Sant Jordi, S'Arenal, Palma, Palmanova o Santa Ponça. Discorre també per zones amb un elevat grau de biodiversitat i amb un gran nombre d'espècies singulars i valuoses, que han merescut un reconeixement ambiental amb la declaració del Parc Natural de Mondragó i d'Es Trenc, i un elevat grau de protecció com en el cas diverses zones d'especial protecció per a les aus – ZEPA-, i llocs d'interès comunitari –LIC-, com la de la Punta de n'Amer. També tenen un gran interès paisatgístic i natural Cala es Màrmols, Cala Agulla, la Platja des Carbó, les zones rocoses litorals situades entre el Far de Ses Salines i s'Almunia, el torrent des Barragot, les zones humides de S'Amarador i Canyamel, i les garrigues entre Portocolom i Cala Murada i Cala Pi i Lluçmajor.

Així mateix la ruta permetrà el contacte amb el patrimoni històric, cultural, i etnològic de la zona costanera, entre el qual destaquen els fars de Capdepera, la Colònia de Sant Jordi, S'Estalella i el Cala Figuera, Ses Salines i Portocolom, els escars de Sa Ràpita i S'Estalella, Cala S'Almunia i Cala Figuera, els nius de metraladora de la platja des Caragol i del Parc Natural de Mondragó, les pedreres litorals del terme municipal de Santanyí i les torres Esbucada, de Sa Ràpita, de Portopetro, de S'Estalella, de Cala Pi, de Portals Vells i de Cap Andritxol.

Finalment, aquesta ruta incrementarà l'oferta de la xarxa de senders balizats del Consell de Mallorca, amb un nou itinerari que connectarà la Ruta de Pedra en Sec i la Ruta Artà – Lluc, i completarà així la circumval·lació de l'illa.

2. ANTECEDENTS

El Pla Territorial Insular de l'illa de Mallorca, aprovat el 13 de desembre de 2004, preveu a la norma 50 la creació de les rutes d'Interès paisatgístic, Ruta de Pedra en Sec i Ruta Artà Lluc, les quals no es consideren excloents, ja que qualsevol planejament municipal o supramunicipal pot proposar-ne la creació d'altres de noves.

Per donar compliment a les directrius d'aquest Pla Territorial, el 21 de maig de 2015 (BOIB núm. 93, de 25 de juny de 2015) es va aprovar definitivament el Pla especial d'ordenació i protecció de la Ruta de Pedra en Sec i el 8 de febrer de 2018 (BOIB. núm. 2524, de 24 de febrer de 2018) el Pla especial d'ordenació i protecció de la Ruta Artà-Lluc

Com a continuació dels esmentats treballs, la convocatòria Visibles, finançada pel Govern Balear i cofinançada un 50% amb carrer al Programa Operatiu FSE 2014-2020 va permetre al Consell de Mallorca la creació del projecte de la Ruta senderista d'Artà a la Colònia de Sant Jordi, i el Programa Jove-qualificats Entitats Locals 2017 la creació del projecte de la Ruta senderista de la Colònia de Sant Jordi al Port d'Andratx, ambdós unificats en aquest pla especial sota de denominació de la Ruta des Fars.

L'article 34 del Pla d'Intervenció a Àmbits Turístics de l'illa de Mallorca (PIAT) preveu la xarxa de rutes senderistes per a articular els diferents sistemes territorials turístics indica que en el marc del previst a la legislació en matèria de camins públics i rutes senderistes, i amb la fi de fomentar el senderisme i a la vegada de reduir la pressió de visitants sobre determinats indrets de l'illa, especialment a la Serra de

Tramuntana, el Consell de Mallorca pot crear rutes senderistes noves que articulin els diferents sistemes territorials i que complementin les grans rutes de caràcter insular ja establertes, com son la Ruta de Pedra en Sec i la Ruta Artà – Lluc. Amb la finalitat de completar la xarxa prevista en el Pla Territorial Insular de Mallorca, es creen les següents rutes de caràcter insular: la Ruta dels Fars i la Ruta dels Santuaris.

El Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient participa en el Projecte Europeu CHERISH del programa d'INTERREG EUROPE, el qual té entre els seus objectius protegir i promocionar el patrimoni cultural lligat a les comunitats pesqueres, a partir de les lliçons apreses a l'intercanvi d'experiències amb la resta de socis del projecte. Aquestes experiències serviran per inspirar millores el disseny de la Ruta dels Fars.

3. JUSTIFICACIÓ DEL PLA ESPECIAL.

El Pla Especial d'Ordenació i Protecció de la Ruta dels Fars es fonamenta en la necessitat de comptar amb un document de caràcter jurídic que reguli els usos i les actuacions a la ruta i a la seva zona de protecció.

Aquest pla especial es crea d'acord amb el que determina l'article 43 del títol III, de la Llei de camins públics i rutes senderistes de Mallorca i Menorca, segons el qual són competències dels consells insulars:

- “a) Crear rutes senderistes en l'àmbit del seu territori mitjançant l'homologació, d'ofici o a proposta dels ajuntaments, de rutes excursionistes que compleixin amb les característiques previstes a l'article 42 d'aquesta llei. Igualment té competències per modificar o cancel·lar l'homologació esmentada.
- e) Promoure i aprovar plans especials d'ordenació de rutes senderistes o, si escau, projectes de rutes senderistes, d'àmbit o d'interès insular, i determinar-

ne les condicions d'ús, les possibles restriccions o limitacions i els mitjans financers per mantenir-les, conservar-les o restaurar-les.”

Aquests plans especials, d'acord amb l'article 47.2 del títol III: "es configuren com els plans especials d'ordenació territorial de caràcter autònom previstos en la legislació d'ordenació territorial, però, en tot cas, han de justificar que són coherents amb el que estableix aquesta llei." A més i d'acord amb l'article 47.3: "Els plans especials d'ordenació de rutes senderistes, d'àmbit local i naturalesa urbanística, tenen caràcter autònom i, a més d'ajustar-se al que preveu aquesta llei, gaudeixen del mateix règim i característiques que els previstos en la legislació urbanística."

4. OBJECTIUS

- Potenciar el desenvolupament local sostenible.
- Facilitar el gaudi del medi natural a persones de qualsevol condició o circumstància personal o social.
- Facilitar i promoure uns ús responsable no motoritzat i sostenible del medi natural, com a mitja per donar a conèixer el medi natural, el paisatge, el patrimoni etnològic, el patrimoni marítim i pesquer i el patrimoni històric.
- Implantar la gestió sostenible del patrimoni viari i integrar els aspectes d'oci, socials i culturals amb els mediambientals i les activitats econòmiques.
- Contribuir a la protecció i conservació dels camins que formen part de la ruta, del patrimoni històric, etnològic i marítim associat i del seu entorn mediambiental.
- Potenciar el senderisme com activitat saludable i apte per a la major part de la població.
- Incrementar l'oferta senderista del Consell de Mallorca incorporant nous municipis a la seva xarxa.
- Ordenar l'espai afectat per Ruta dels Fars d'acord amb les directrius establertes per la Llei de camins públics i rutes senderistes de Mallorca i

Menorca, el Pla Territorial Insular de l'illa de Mallorca i altres instruments de planificació.

- Establir les mesures de protecció i conservació del patrimoni viari que conforma la ruta, del seu entorn natural i rural i dels elements del patrimoni històric, artístic, etnològic, marítim i pesquer que formen part del recorregut i del seu entorn de protecció.
- Garantir la seguretat dels usuaris.

5. ÀMBIT

La Ruta dels Fars discorre pels municipis de Capdepera, Son Servera, Sant Llorenç, Manacor, Felanitx, Santanyí, Ses Salines, Campos, Lluçmajor, Palma, Calvià i Andratx. Té un total 285,53 km, amb un traçat principal de 258,30 km i tres ramals o variants de 27,23 km. La seva amplària és variable, d'acord amb la tipologia dels vials per on transcorre i inclou una zona de protecció de 3 metres a partir del límit exterior dels camins, excepte en sòl urbà i urbanitzable.

6. METODOLOGIA

El pla especial s'ha elaborat d'acord amb la següent metodologia:

1. Recerca de la documentació cartogràfica i documental dels camins que formen part de la ruta, del patrimoni inclòs a la seva zona de protecció i dels elements d'interès que es poden trobar al llarg del seu recorregut i que li donen un interès afegit.
2. Recull de la legislació d'aplicació en l'elaboració del pla especial, i dels plans especials de característiques similars realitzats a Illes Balears.
3. Treball de camp, amb el recorregut sistemàtic de la ruta per tal de recollir la informació necessària, amb l'ajut de GPS i la cartografia aèria.
4. Redacció dels documents.

7. CONDICIONAMENTS DE LA PLANIFICACIÓ

- Titularitat: el criteri general ha estat utilitzar camins titularitat pública sempre que això ha estat possible.
- Dificultat: s'ha dissenyat per tal de fer-lo apte a la major part de la població.
- Seguretat: s'ha evitat, sempre que ha estat possible, el pas per carreteres asfaltades i amb circulació de vehicles. També s'han evitat els camins o tiranys que, per les seves característiques, poden presentar algun perill pels usuaris.
- Fragilitat: s'ha evitat el pas per entorns naturals fràgils i quan ha estat imprescindible, s'han fet propostes per a minimitzar l'impacte.
- Connectivitat: s'ha donat prioritat a les opcions que permeten la comunicació amb la xarxa de transport públic, els allotjaments, els aparcaments i altres serveis considerats d'interès.
- Aptitud: s'ha prioritzat la utilització del viari tradicional amb ferm de terra, ja que el senderisme és una activitat de lleure que per norma evita l'asfalt.

8. EFECTES DE L'APROVACIÓ DEL PLA ESPECIAL

L'entrada en vigor del Pla Especial determina els següents efectes:

- Publicitat, la qual cosa suposa el dret a consultar els seus documents o a obtenir informació escrita sobre el seu contingut i aplicació. El Consell de Mallorca regularà els procediments i terminis de consulta.
- Obligatorietat, la qual cosa suposa el deure, legalment exigible de complir amb totes i cada una de les seves determinacions.
- Exempció d'obtenir la llicència municipal per a les obres previstes en el pla d'acord amb l'article 2.6.a. de la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística.

- Declaració d'utilitat pública per a les obres previstes d'acord amb els articles 9 i 10 de la Llei de 16 de desembre de 1954, d'expropiació forçosa i d'acord amb l'article 50 del capítol III de la Llei de camins públics i rutes senderistes de Mallorca i Menorca.
- No necessitat de tramitar la declaració d'interès general als projectes d'obres i millora de les infra-estructures que estiguin incloses a la Ruta dels Fars en aplicació de l'article 21.1.b de la Llei de Sòl Rústic.

9. DESENVOLUPAMENT DEL PLA ESPECIAL.

Es defineixen les etapes i les variants. Es recullen els accessos, els serveis, els elements del patrimoni inclosos a la zona de protecció i es defineixen els usos permesos a cada tram.

9.1. Etapes, variants i trams.

La Ruta s'estructura en 13 etapes i tres variants, cada una subdividida en trams.

9.1.1. Definició de les etapes i variants.

L'inici i el final de cada etapa respon a tres factors:

1. Longitud i temps necessari per al seu recorregut. Cada etapa s'ha de poder fer en una sola jornada.
2. Serveis. El senderista ha de disposar al final de cada etapa o a prop d'aquesta d'una possibilitat d'allotjament, imprescindible pels usuaris que la vulguin recorre completament o realitzar diverses etapes de manera contínua.
3. Accés a la ruta. Es dóna preferència, quan això és possible, a l'existència de transport públic a l'inici o final de cada etapa.

Pel que fa a les variants, són itineraris complementaris que proporcionen un valor afegit a la ruta, pel seu interès paisatgístic, natural o patrimonial i que connecten amb la Ruta de Pedra en Sec.

Etapes.

1. CALA AGULLA – CALA BONA..... 24.470 m

2. CALA BONA - PORTO CRISTO.....	13.740 m
3. PORTO CRISTO - PORTO COLOM.....	27.030 m
4. PORTO COLOM - CALA D'OR.....	14.550 m
5. CALA D'OR - CALA FIGUERA.....	16.700 m
6. CALA FIGUERA - COLÒNIA DE SANT JORDI.....	33.029 m
7. COLÒNIA DE SANT JORDI - CALA PI.....	25.040 m
8. CALA PI - S'ARENAL.....	25.988 m
9. S'ARENAL - PALMA.....	15.749 m
10. PALMA - SON CALIU.....	19.500 m
11. SON CALIU - SANTA PONÇA.....	25.620 m
12. SANTA PONÇA - PORT D'ANDRATX.....	17.650 m

Variants.

A. NA BURGUESA.....	7.660 m
B. CALVIÀ.....	13.850 m
C. ES CAPDELLÀ.....	5.721 m

Total RUTA DELS FARS.....	285.530 m
----------------------------------	------------------

9.1.2 Descripció de les etapes

- Etapa 1:

Inici: Carrer Agulla (Cala Agulla, Capdepera)

Final: Oficina Informació Turística de Cala Bona (Son Servera)

Longitud: 24.470 metres

Dificultat: 2

Temps de recorregut aproximat: 7 hores 30 minuts

Desnivell acumulat de pujada: 652 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 665 metres

- Etapa 2:

Inici: Oficina Informació Turística de Cala Bona (Son Servera)

Final: Oficina Informació Turística de Porto Cristo (Manacor)

Longitud: 13.740 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 3 hores 35 minuts

Desnivell acumulat de pujada: 80 metres

Desnivell acumulat de baixada: 77 metres

- Etapa 3:

Inici: Oficina Informació Turística de Porto Cristo (Manacor)

Final: Far de Portocolom (Felanitx)

Longitud: 27.030 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 7 hores 40 minuts

Desnivell acumulat de pujada: 428 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 419 metres.

- Etapa 4:

Inici: Far de Portocolom (Felanitx)

Final: Oficina Informació Turística de Cala d'Or (Santanyí)

Longitud: 14.550 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 4 hores.

Desnivell acumulat de pujada: 157 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 165 metres

- Etapa 5:

Inici: Oficina Informació Turística de Cala d'Or (Santanyí)

Final: Carrer Verge del Carme (Cala Figuera, Santanyí)

Longitud: 16.700 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 4 hores 30 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 153 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 166 metres.

- Etapa 6:

Inici: Carrer Verge del Carme (Cala Figuera, Santanyí)

Final: nucli urbà Colònia de Sant Jordi (Ses Salines)

Longitud: 33.029 metres

Dificultat: 3

Temps de recorregut aproximat: 8 hores 50 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 289 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 297 metres.

- Etapa 7:

Inici: nucli urbà Colònia de Sant Jordi (Ses Salines)

Final: Carrer Torre (Cala Pi, Lluçmajor)

Longitud: 25.040 metres

Dificultat: 2

Temps de recorregut aproximat: 6 hores 30 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 136 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 115 metres.

- Etapa 8:

Inici: Carrer Torre (Cala Pi, Lluçmajor)

Final: Far des Cap Blanc i Club Nàutic de s'Arenal (Lluçmajor)

Longitud: 25.988 metres

Dificultat: 2

Temps de recorregut aproximat: 6 hores 50 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 185 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 190 metres.

- Etapa 9:

Inici: Club Nàutic de s'Arenal (Lluçmajor)

Final: parc de la Feixina (Palma)

Longitud: 15.749 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 4 hores.

Desnivell acumulat de pujada: 40 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 35 metres.

- Etapa 10:

Inici: parc de la Feixina (Palma)

Final: Club Nàutic de Palmanova (Calvià)

Longitud: 19.500 metres

Dificultat: 3

Temps de recorregut aproximat: 6 hores 10 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 627 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 629 metres.

- Etapa 11:

Inici: Club Nàutic de Palmanova (Calvià)

Final: Avinguda del Rei Jaume I (Santa Ponça, Calvià)

Longitud: 25.620 metres

Dificultat: 3

Temps de recorregut aproximat: 7 hores 30 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 507 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 506 metres.

- Etapa 12:

Inici: Avinguda del Rei Jaume I (Santa Ponça, Calvià)

Final: Avinguda de Gabriel Roca i Garcies (Port d'Andratx)

Longitud: 17.650 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 5 hores 15 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 386 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 391 metres.

- Variant A:

Inici: Tram 8 de l'etapa 10 (Calvià)

Final: camí Reial de Palma a Puigpunyent (Palma)

Longitud: 7.660 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 2 hores 30 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 207 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 363 metres.

- Variant B:

Inici: Tram 12 de l'etapa 10 (Calvià)

Final: carrer de Son Mir (Calvià)

Longitud: 13.850 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 3 hores 45 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 194 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 66 metres.

- Variant C:

Inici: Tram 7 de l'etapa 12 (Peguera)

Final: Plaça Bernardo Calvet (Es Capdellà)

Longitud: 5.721 metres

Dificultat: 1

Temps de recorregut aproximat: 1 hora 20 minuts.

Desnivell acumulat de pujada: 143 metres.

Desnivell acumulat de baixada: 35 metres.

9.2. Accessos i serveis.

Es relacionen els accessos principals a la ruta i s'inventarien els serveis d'interès pels usuaris: aturades de transport públic, zones d'aparcament, bars-restaurants, farmàcies, punts verds, punts d'informació (turística, ajuntaments ...), punts d'aigua, comerços de queviures, centres d'atenció primària o unitats bàsiques d'IB-Salut.

<i>Eta</i> <i>pa / Variant</i>	<i>Accessos</i>	<i>Aparcament</i>	<i>Serveis</i>
1 Cala Agulla – Cala Bona	Des de les àrees urbanes de Cala Ratjada, Cala Gat, sa Pedruscada, sa Font de sa Cal, Canyamel, Costa dels Pins i Cala Bona; i des de les carreteres Ma-4050, Ma-15, Ma-4043, Ma-4042, Ma-4032 i Ma-4027.	Els propis del viari urbà i una zona d'aparcament delimitat a Cala Bona.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcies, tendes de queviures, punts verds, punts d'informació, unitats bàsiques de salut.
2 Cala Bona – Porto Cristo	Des de les àrees urbanes de Cala Millor, Sa Coma, s'Illot i Porto Cristo i des de les carreteres Ma-4026, Ma-4021, Ma-4025, Ma-4023 i Ma-4020.	Els propis del viari urbà i varies zones d'aparcament delimitat.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, unitat bàsica de salut i centre de salut, farmàcies, tendes de queviures, punt d'informació.
3 Porto Cristo - Portocolom	Des de les àrees urbanes de Porto Cristo, Cala Murta, Cala Magrana, Cala Mandia, Cales de Mallorca, Cala Murada i Portocolom; i des de les carreteres Ma-4023 i Ma-4014.	Els propis del viari urbà i varies zones d'aparcament delimitat a Porto Cristo, Cala Romàntica i Cala Domingos.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, tendes de queviures, farmàcies, unitat bàsica de salut.
4 Portocolom – Cala d'Or	Des de les àrees urbanes de Portocolom, Cala Ferrera i Cala d'Or; i desde les carreteres Ma-4010, Ma-4013.	Els propis del viari urbà i zones d'aparcament delimitades al nucli urbà de Cala d'Or.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, unitat bàsica de salut, tendes de queviures, punt d'informació.
5 Cala d'Or – Cala Figuera	Des de les àrees urbanes de Cala d'Or, Portopetro, Barca Trencada i Cala Figuera; i des de les carreteres Ma-4013, Ma-19 i Ma-6012.	Els propis del viari urbà i zones d'aparcament delimitades al nucli urbà de Cala d'Or i al Parc Natural de Mondragó.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, unitat bàsica de salut, tendes de queviures, punt d'informació.
6 Cala Figuera – Colònia de Sant Jordi	Des de les àrees urbanes de Cala Figuera, Cala Santanyí, Cala Llombards i la Colònia de Sant Jordi; i des de les carreteres Ma-6102, Ma-6110 i Ma-6100.	Els propis del viari urbà i varies zones d'aparcament delimitat als nuclis urbans de Cala Santanyí, Cala Llombards i la Colònia de Sant Jordi.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, tendes de queviures.
7 Colònia de Sant Jordi – Cala Pi	Des dels nuclis urbans de la Colònia de Sant Jordi, ses Covetes, Sa Ràpita, Vallgornera i Cala Pi; i des de les carreteres Ma-6100, Ma-6030, Ma-6015 i Ma-6021.	Els propis del viari urbà i varies zones d'aparcament delimitat a la Colònia de Sant Jordi i Cala Pi.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, unitat bàsica de salut, tendes de queviures, punt d'informació.

<i>Eta</i> <i>pa / Variant</i>	<i>Accessos</i>	<i>Aparcament</i>	<i>Serveis</i>
8 Cala Pi - s'Arenal	Des dels nuclis urbans de Cala Pi i s'Arenal; i de de la carretera Ma-6014.	Els propis del viari urbà i vàries zones d'aparcament delimitat.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, centre de salut, tendes de queviures, punt d'informació.
9 s'Arenal - Palma	Des dels nuclis urbans de s'Arenal, Ses Meravelles, Can Pastilla, Cala Gamba, Coll d'en Rabassa, Ciudad Jardín, es Molinar, Portitxol i Palma; i des de la carretera Ma-19.	Els propis del viari urbà i vàries zones d'aparcament delimitat.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, centre de salut i unitats bàsiques de salut, tendes de queviures, punt d'informació.
10 Palma – Son Caliu	Des dels nuclis urbans de Palma i Son Caliu; i des de les carreteres Ma-1046 i Ma-1045 i Ma-20.	Els propis del viari urbà i vàries zones d'aparcament delimitat.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, centre de salut i unitats bàsiques de salut, tendes de queviures, punt d'informació.
11 Son Caliu – Santa Ponça	Des del nuclis urbans de Son Caliu, Palmanova, Magalluf, Cala Vinyes, Sol de Mallorca, El Toro i Santa Ponça; i des de les carreteres Ma-1C i Ma-1015.	Els propis del viari urbà i vàries zones d'aparcament delimitat a Palmanova i Santa Ponça.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, centre de salut i unitat bàsica de salut, tendes de queviures punt d'informació.
12 Santa Ponça – Port d'Andratx	Des del nuclis urbans de Santa Ponça, Rotes Velles, Costa de la Calma, Peguera, Cala Fornells, Camp de Mar i Port d'Andratx; i des de les carreteres Ma-1013, Ma-1020 i Ma-1.	Els propis del viari urbà i vàries zones d'aparcament delimitat.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, centre de salut i unitat bàsica de salut, tendes de queviures, punt d'informació.
A Na Burguesa	Des de la carretera Ma-1043.	No.	No.
B Calvià	Des del nuclis urbans de Palmanova, Santa Ponça i Calvià; i des de les carreteres Ma-1C, Ma-1014, Ma-1015 i Ma-1016.	Els propis del viari urbà i zones d'aparcament delimitat a Palmanova, Santa Ponça i Calvià.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, centre de salut i unitat bàsica de salut, tendes de queviures.
C Es Capdellà	Des del nuclis urbans de Peguera i Es Capdellà; i des de la carretera Ma-1012.	Els propis del viari urbà.	Bars i restaurants, allotjament turístic, aturades de bus, farmàcia, centre de salut i unitat bàsica de salut, tendes de queviures.

9.3. Allotjaments

La realització de tota la ruta o de varies etapes de manera continua es possible gràcies a l'existència d'una nombrosa oferta privada d'allotjament i fa innecessària de creació de refugis per part de l'administració que possibilitin, tot i això, aquests es podran crear en funció de les circumstàncies o de l'evolució de la ruta.

9.4. Elements de Patrimoni

Segons l'article 1.2 de la llei 12/1998 del Patrimoni Històric de les Illes Balears, el patrimoni "s'integra de tots els béns i valors de la cultura, en qualsevol de les seves manifestacions, que revelen un interès històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, històricointindustrial, paleontològic, etnològic [...] per a les Illes Balears".

D'acord amb aquesta definició, al llarg de la Ruta dels Fars i de la seva zona de protecció es troben un conjunt d'elements patrimonials que li donen un valor i interès afegit i que s'han de tenir en compte a l'hora de definir les actuacions.

En el pla d'actuacions es relacionen les accions de millora i preservació a desenvolupar per tal d'assegurar-ne la preservació i el bon ús i que bàsicament consisteixen en:

- Neteja, manteniment i conservació.
- Delimitació, en cas que sigui necessari.
- Senyalització.

Aquestes actuacions seran dutes a terme pel Consell de Mallorca en cas de tractar-se de béns propis, mentre que quan es tracti de propietats d'altres administracions o de particulars es podran establir línies de cooperació o ajudes per tal d'assegurar el seu bon estat i les condicions d'ús.

Les actuacions que es realitzin en aquests béns o afectin al seu entorn de protecció (d'acord amb l'article 7.4.b de la llei 12/1998) es posarà en coneixement de la Direcció Insular de Patrimoni Històric del Consell de Mallorca, d'acord amb la legislació vigent.

Es relacionen a continuació els elements que es troben al llarg de la ruta i de la seva zona de protecció, inclosos en els catàlegs de béns patrimonials dels respectius ajuntaments i aquells que tot i no trobar-se protegits per cap de les dues figures anteriors es consideren un valor afegit a l'interès de la ruta.

Etapla 1

- o Torre Esbucada.
- o Far de Capdepera.
- o Pou.
- o Forn de calç.
- o Rotllo de sitja.
- o Torre Nova des Cap Vermell.
- o Runes d'origen militar.
- o Estany de Canyamel.
- o Niu de metralladora.

Etapla 2

- o Es Riuet.
- o Cova de sa Figuera.

Etapla 3

- o Niu de metralladora.
- o Casa de vigia.
- o Cova marina des Pont.
- o Conjunt etnològic de 3 elements.
- o Cova.

Etapla 4

- o Ses barraques des Rivetó.
- o Ses barraques des Carrer Tamarells.

- o Ses barraques de Sa Bassa Nova.
- o Ses barraques de Sa Bassa Nova 2.
- o Barraques de Cala sa Nau.
- o Cala Sa Nau.
- o Barraca de pedra en sec.

Etap 5

- o Pou.
- o Escars de Cala Figuera.
- o Escars de Cala Figuera.
- o Escars de Cala Figuera.

Etap 6

- o Torrent de s'Almunia.
- o Caseta.
- o Pou.
- o Barraca.
- o Forn de calç.
- o Restes habitatge.
- o Niu de metralladora.
- o Niu de metralladora.
- o Niu de metralladora.
- o Niu de metralladora.
- o Fita de terme.
- o Escars del Dolç.

Etap 8

- o Aljub.
- o Aljub Vermell.

Etapla 11

- o Cova de sa Porrassa.
- o Cova de Cala Figuera.
- o Camí des Rafeubetx.

Etapla 12

- o Torre des Cap Andritxol.
- o Cap Andritxol.
- o Rellotge de Sol de Camp de Mar.

9.5 Punts d'interès geològic

D'acord amb l'*Inventario español de lugares de interés geológico* la ruta discorre pels següents

- Punt BL002 Paleo colapses del Miocè Superior del Llevant de Mallorca -

Portocristo

Estructures morfosedimentàries provocades per col·lapses sobre cavitats kàrstiques durant el Miocè superior. Destaca la bona exposició del paleokarst i un gran nombre de tipus de bretxes, espeleotemes i porositats.

- Punt 700003 Coves del Drac - Portocristo

Cavitat litoral excavada en materials miocens (Messiniense) amb varietat de formes i depòsits de dissolució – precipitació, col·lapses i emplenaments kàrstics.

- Punt BL002b Paleocol·lapses del Miocè Superior del Llevant de Mallorca – Punta Savinar i Cala Figuera

Estructures morfosedimentàries provocades per col·lapses sobre cavitats kàrstiques durant el Miocè superior. Destaca la bona exposició del paleokarst i un gran nombre de tipus de bretxes, espeleotemes i porositats.

- Punt 748001 Cales de Llevant – S'Amonia i es Caló des Moro

La costa oriental de Mallorca està repleta de nombroses cales. Es tracta de la morfologia més característica del Migjorn i el Llevant Mallorquí. Estan formades per la invasió marina de la desembocadura de torrents i sistemes fluvials.

- Punt 724001 Sistema platja-duna de Es Trenc-Salobrar

Sistemes litorals de platja-duna, amb processos de sedimentació, erosió i transport que dona lloc a cordons litorals de gran longitud.

- Punt 698003 Dunes pleistocenes de Es Carnatge

Sistemes dunars de platja. Son calcarenites del Pleistocè Superior (Eotirreninse i Neotirreniense). Intercalats apareixen dipòsits de sòls rics en fòssils.

- Punt 697003 Eocè-Oligocè de Peguera

Seqüències preorogèniques paleògenes; sediments continentals de la Fm.

9.6 Punts d'interès

Fora de l'àmbit de la ruta i del seu entorn de protecció, però accessibles o visibles des d'ella, és localitzen un conjunt de punts d'interès de gran valor patrimonial que li proporcionen un valor afegit i que es relacionen a continuació sense efectes normatius.

Etape 1

- o Viver de Cala Agulla.
- o Escars.
- o Vivers
- o Niu de metralladora.
- o Niu de metralladora.
- o Pou i safareig.

Etap 2

- o Es Castell.
- o Niu de metralladora Punta de n'Amer.
- o Cala Morlanda – edificació Ciclopia.
- o Niu de metralladora Caló d'en Rafelino.
- o Casa de vigia de Sa Ferradura.

Etap 3

- o Torre de Porto Cristo.
- o Casa del Torrer.
- o Antiques pedreres de marès.
- o Jaciment arqueològic.
- o Niu de metralladora.
- o Búnquer a s'Algar.
- o Torre de defensa de Portocolom.
- o Sa Farola (es Far).

Etap 4

- o Barraques des Babo.
- o Ses Barraques des carrer de la Mar.
- o Creu des Port.
- o Cantera de Cala Sa Nau.

Etap 5

- o Es Fortí de Cala Llonga.
- o Escars de Porto Petro.
- o Sa Torre d'en Bossa.
- o Niu de metralladores.
- o Escars de na Font de n'Alís.
- o Estany de sa Font de n'Alís.
- o Torrent d'en Boguet.

- o Escars de Cala Mondragó.
- o Estany i torrent de s'Amarador.
- o Torre d'en Beu.
- o Torrent des Oms.

Etapla 6

- o Torre Nova de sa Roca Fesa
- o Cova des Drac.
- o Escars de Cala Santanyí.
- o Escars de Cala Llombards.
- o Escars de Cala s'Almunia.
- o Jaciment arqueològic Es Baus.
- o Coves Cala Màrmols.
- o Torrent des Màrmols.
- o Torrent d'en Barragot.
- o Pou.
- o Far de Ses Salines.
- o Escars.
- o Niu de metralladora.
- o Pedreres de marès.
- o 5 Nius de metralladora.
- o Illot Na Guardis.

Etapla 7

- o Far de sa Puntassa.
- o Torre de Son Durí.
- o Escar d'en Pere Ignasi.
- o Escar des Fariner.
- o Viver de s'Estanyol des Migjorn.
- o Llanegador de s'Estalella.
- o Conjunt d'Escars de s'Estalella.

- o Conjunt de casetes de s'Estalella.
- o Escar de la Balissa de s'Estalella.
- o Barraca Punta de s'Estalella.
- o Torre de s'Estalella.
- o Torre de Cala Pi.

Etapla 8

- o Cova de Cala Pi.
- o Far des Cap Blanc.
- o Capocorb Nou.
- o Capocorb Vell.
- o Talaiot de Capocorb Vell.
- o Camp d'en Palau.
- o Molí de sa Torre.
- o Sa Torre.

Etapla 9

- o Illot de sa Galera.
- o Es Carnatge.
- o Capocorb Vell.
- o Molins de ses Troneres.
- o Murada de la Mar.
- o Palau Episcopal.
- o La Seu.
- o Museu Marítim de Mallorca.
- o Palau de l'Almudaina.
- o La Llotja.
- o Consolat de Mar.
- o Bastió de Sant Pere.
- o Torrent de sa Riera.

Etapla 10

- o Conjunt històric del barri des Jonquet.
- o Castell de Bellver.
- o Camins de metro de Na Burguesa.

Etapla 11

- o Torre de sa Porrassa.
- o Illot de sa Porrassa.
- o Torre des Portals Vells.
- o Base Militar de Cala Figuera.
- o Torre de Cala Figuera.
- o Far de Cala Figuera.

Etapla 12

- o Creu del desembarcament.
- o Illeta de Camp de Mar.
- o Molí de vent de Camp de Mar.
- o Església de Nostra Senyora del Carme.

9.7. Usos permesos.

La Ruta dels Fars està concebuda com un itinerari senderista i la marxa a peu serà el seu ús principal. Tot i això alguns trams permeten el trànsit de cavalls, bicicletes o vehicles motoritzats, que es restringirà quan sigui incompatible amb la pràctica del senderisme, la seguretat dels vianants, les característiques i la conservació del camins, la conservació del medi natural o d'acord amb el que dictaminin els òrgans i administracions competents.

Es defineixen per trams els usos admesos d'acord amb els següents factors:

a.- Fragilitat del camí:

Es restringirà el trànsit de vehicles a motor, bicicletes o cavalls quan pugui fer malbé el camí o suposi un greu risc d'erosió, es-

pecialment en trams de gran pendent o poca consistència del ferm, d'acord amb les següents categories:

- A. Baixa. Sense restriccions.
- B. Mitjana. Es prohibirà el trànsit de vehicles a motor.
- C. Alta. Es prohibirà el trànsit de bicicletes, cavalls i vehicles a motor.
- D. Prohibició a cavalls i vehicles a motor

En els casos de camins de nova creació és realitzarà una estimació de la fragilitat d'acord amb les característiques constructives previstes (ferm, pendent, amplària, etc.).

b.- Fragilitat del medi natural:

Es restringirà el pas dels vehicles a motor, cavalls o bicicletes en aquells indrets on sigui aconsellable per a la preservació del medi ambient, especialment en aquelles àrees que gaudeixen d'un alt nivell de protecció ambiental o en les que es detecti un elevat grau de fragilitat.

- A. Baixa. Sense restriccions.
- B. Mitjana. Es prohibirà el trànsit de vehicles a motor.
- C. Alta. Es prohibirà el trànsit de bicicletes, cavalls i vehicles a motor.

c.- Seguretat:

Es restringirà el trànsit a cavall, bicicleta o vehicles a motor en aquells indrets on per les seves característiques, estretor, problemes de visibilitat o consistència del camí així ho fassin aconsellable per a la seguretat dels usuaris.

- A. Bona. Sense restriccions.
- B. Regular. Es prohibirà el trànsit de vehicles a motor.
- C. Dolenta. Es prohibirà el trànsit de bicicletes, cavalls i vehicles a motor.

En els casos de camins de nova creació es farà una estimació de la seguretat d'acord amb les característiques constructives previstes (ferm, pendent, amplària, etc.).

d.- Limitacions per tipologia del camí:

Les característiques físiques del camí, especialment la seva amplària, determinaran l'accessibilitat pel que fa al tipus de vehicles.

A. Carretera, pista forestal, camí de carro. Sense restriccions.

B. Tirany, ferradura. Es prohibirà el trànsit de vehicles a motor.

C. Tirany, ferradura amb obstacles físics. Només es permetrà el pas de senderistes

e.- Altres limitacions:

L'ús d'un camí o tram també estarà determinat per la normativa establerta per l'administració o organismes competents.

Aquestes restriccions d'ús no afectaran als vehicles dels serveis d'emergència, als destinats a la prevenció i extinció d'incendis i als de manteniment del camí.

D'acord amb aquestes categories s'establiran els següents usos admesos:

TIPUS	USOS ADMESOS
A	Pas de senderistes, Bicycletes, cavalls i vehicles a motor.
B	Pas de senderistes, bicicletes i cavalls.
C	Pas de senderistes.

10. GESTIÓ

10.1. La Gestió.

Atès el caràcter supramunicipal de la ruta, correspon al Consell de Mallorca la gestió del projecte, amb la col·laboració d'altres administracions competents. La gestió es durà a terme per un equip del Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient del Consell de Mallorca. Això inclou la planificació, l'execució de les obres de construcció, restauració i adequació, i el manteniment i conservació dels camins, les instal·lacions i les infraestructures necessàries, d'acord amb el següent esquema:

a) Camins:

El Consell de Mallorca durà a terme les tasques de construcció, adequació, restauració, manteniment i conservació dels següents camins:

- Els que són de titularitat de la institució insular. S'exclouen d'apartat els trams de ruta que formen part de la xarxa de carreteres competència del Consell de Mallorca.
- Els que són propietat d'altres administracions i es signi el corresponent instrument administratiu, conveni o encomani la gestió.
- Els que són de propietat particular i s'encomani la gestió per un conveni entre la institució insular i els propietaris.

b) Refugis.

- Correspon al Consell de Mallorca la gestió dels refugis de la seva propietat que es puguin incorporar a la Ruta.
- Es podran incloure refugis com a part integrant de la ruta mitjançant acord, sempre que compleixin amb els requisits establerts per aquest Pla.

c) Senyalització.

Correspon al Consell de Mallorca la planificació, la creació, la instal·lació i el manteniment de la senyalització informativa i orientativa per tal de donar coherència i homogeneïtat a la Ruta.

d) Altres infraestructures.

- Correspon al Consell de Mallorca la creació, manteniment i conservació de la resta d'infraestructures associades a la Ruta dins els àmbits territorials de la seva propietat, sense perjudici dels convenis que es puguin signar amb altres administracions per actuar en àmbits de la seva titularitat o amb particulars per encomanar aquesta gestió.
- Es podran incloure altres infraestructures com a part integrant de la ruta mitjançant acord i sempre que compleixin els requisits de qualitat que estableixi el Consell de Mallorca.

El Consell de Mallorca crearà un Consell Assessor format per representants de l'Administració i dels col·lectius d'usuaris, representants d'entitats o associacions, el qual es reunirà periòdicament amb l'objectiu de millorar i adaptar la Ruta a les necessitats de cada moment. La creació del Consell Assessor permetrà la participació de totes les persones o entitats que puguin tenir relació amb la Ruta. La composició i funcionament d'aquesta Comissió s'establirà reglamentàriament una vegada aprovat el Pla.

10.2. Personal adscrit.

a) Equip tècnic de suport.

El Consell com a responsable de la gestió ordinària de la ruta, i d'acord amb el que estableix aquest pla especial, designarà entre els seus tècnics un equip de suport per coordinar les tasques de creació i millora de la Ruta i les seves infraestructures.

b) Equip de manteniment.

D'acord amb les necessitats que es detectin el Consell de Mallorca disposarà de personal propi o contractat per tal de dur a terme el manteniment dels camins, les

infraestructures i les instal·lacions annexes a la Ruta, i garantir el seu bon estat i les òptimes condicions de seguretat dels usuaris.

11. SEGUIMENT I CONTROL

11.1. Fitxa de seguiment i control

Per evitar el mal estat de la ruta i corregir els efectes no desitjats sobre les infraestructures, els elements annexes, els d'interès patrimonial i el medi natural, es planificarà el control i seguiment periòdic, amb l'objectiu de comprovar el seu estat, els impactes produïts, i aplicar les mesures correctores necessàries. Aquest es realitzarà a través de recorregut sistemàtic i l'emplenat de fitxes en format paper o informàtica de l'estat de la ruta, de les deficiències, problemes o alteracions detectades.

Aquestes fitxes inclouran els següents aspectes:

- o Identificació de l'element o tram
- o Ubicació
- o Estat
- o Problemàtica: descripció de la problemàtica identificada el més detallat possible (extensió, tipus i grau de deteriorament...)
- o Actuació proposada: mesures correctores o de rehabilitació
- o Documentació fotogràfica
- o Documentació cartogràfica

11.2. Control de freqüentació

Per detectar una possible sobre freqüentació de l'itinerari i establir mesures correctores, si és el cas, es recollir dades de freqüentació a diferents trams per mitjans automatitzats.

11.3. Enquestes

Per avaluar la percepció dels usuaris i detectar possibles deficiències o millores, es realitzaran enquestes periòdiques, que podran ser presencials o a través de les xarxes socials o altres medis que es considerin adients.

Palma, 1 d'octubre de 2020

Equip redactor:

Sr. Josep Antoni Aguiló Ribas
Cap de Servei d'Estudis, Planificació i Gestió Ambiental. Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient.

Sr. Antoni Reynés Trias
Coordinador de la Unitat de Pedra en Sec i Senderisme. Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient.

Sr. Miguel Àngel Salvà Capó
Tècnic Grau Mitjà del Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient

Sra. Francisca Rotger Moyà
Tècnic superior historiadora del Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient.